nieuws

Steeds meer dode zones in oceanen door bemesting

nieuws

De oppervlakte van 'dode', zuurstofloze zones in oceanen verdubbelt elk decennium. Wereldwijd zijn er nu meer dan 400 dode zones, goed voor zo'n 245.000 vierkante kilometer, zo staat te lezen in het wetenschappelijke tijdschrift Science. Een dode zone ontstaat voornamelijk als meststoffen van de akkers spoelen en in zee terechtkomen. Onderzoeker Robert Diaz gelooft dat een ommekeer mogelijk is. "Boeren zien hun meststoffen waarschijnlijk ook liever op het land dan in de rivier".

19 AUGUSTUS 2008 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 14:44

De oppervlakte van 'dode', zuurstofloze zones in oceanen verdubbelt elk decennium. Gevoed door watervervuiling spreiden ze zich uit langs kustgebieden en verstikken zo langzaam maar zeker rijke visgronden. Wereldwijd zijn er nu meer dan 400 dode zones, goed voor zo'n 245.000 vierkante kilometer of ongeveer de grootte van het Verenigd Koninkrijk. Ze bevinden zich voornamelijk op het noordelijk halfrond, langs de Amerikaanse en Europese kusten.

Toen de Amerikaanse professor Robert Diaz (Virginia Institute of Marine Science) in het midden van de jaren negentig de dode zones in oceanen telde, kwam hij uit op 305. Dat bleek het dubbele te zijn van het aantal in de jaren tachtig, toen er 162 waren. In de jaren zeventig waren het er 87, in de jaren zestig 'maar' 49. Dat wil zeggen dat ze sindsdien elke tien jaar in aantal verdubbelden.

Nu heeft hij samen met zijn Zweedse collega Rutger Rosenberg (Universiteit van Gotenburg) een nieuwe, alarmerende studie gepubliceerd in Science. Het aantal dode zones is weer met een derde toegenomen, tot 405 gebieden, en maakt van het fenomeen een van de grootste milieuproblemen van deze eeuw. "We moeten ons realiseren dat dit geen lokaal maar een wereldwijd probleem is", zegt professor Diaz. "Het heeft ernstige gevolgen voor de ecosystemen. Dode zones zijn nu, net als overbevissing, een cruciale stressfactor voor het leven in zee".

Een dode zone in de dop barst - ietwat contradictorisch - van het leven. Ze ontstaat voornamelijk als meststoffen van de akkers spoelen en in zee terechtkomen. "Daar hebben ze hetzelfde effect op fytoplankton - kleine drijvende organismen zoals algen - als op de gewassen op de akkers", legt Diaz uit. "Ze maken het land groener, maar ze maken ook de zee groener". De meststoffen zorgen voor een enorme groei aan fytoplankton. Wanneer dat afsterft en naar de bodem van de oceaan zinkt, wordt het verteerd door bacteriën. Maar die verbruiken daarbij zoveel zuurstof dat er zo goed als niks meer overblijft voor al het andere leven in zee.
Vissen komen er nog het best van af. "Zij zijn zo slim om die zones te vermijden", gaat Diaz verder. "Wanneer ze merken dat de zuurstof afneemt, maken ze rechtsomkeert. Het doodt hen niet, maar stresseert hen wel. Dode zones hebben een invloed op hun groei, hun reproductie, hun weerstand. Krabben, garnalen en kreeften kunnen ook nog vluchten. Maar tragere wezens, zoals wormen en schelpdieren sterven". Met een uitgestorven, 'dode' zone als gevolg.
Aangezien er op het noordelijk halfrond veel meer menselijke activiteit is, komen de meeste dode zones daar voor. Schema's die het fenomeen in kaart brengen, tonen concentraties langs de oostkust van Noord-Amerika en de noordwestelijke kusten van Europa. Een van de recentste dode zones vormt zich rond het Kattegat, waar de visvangst op de noordzeekreeft zwaar onder lijdt. De grootste dode zone ter wereld, in de Baltische Zee, strekt zich uit over een oppervlakte van 80.000 vierkante kilometer. De meeste dode zones volgen het ritme van de seizoenen en worden groter in de zomer, als de akkers pas bemest zijn, maar die in de Baltische Zee is er het hele jaar door.
Al bij al is de oppervlakte van de dode zones relatief klein ten opzichte van de totale oppervlakte van de oceanen, maar ze vormen zich wel in gebieden die al eeuwenlang visgronden zijn. "Het probleem krijgt stilaan zo'n omvang dat het onze voedselbronnen uit de oceanen begint aan te tasten", zegt Diaz. Wetenschappers weten hoe het probleem opgelost kan worden en zijn ervan overtuigd dat ze landbouwers aan hun kant kunnen krijgen. Het komt erop neer om minder nutritiënten te laten lekken in de waterlopen.
"Landbouwers doen dat niet met opzet", zegt Diaz. "Ze zien hun meststoffen waarschijnlijk ook liever op het land dan in de rivier". Het planten van groenbemesters en wintergewassen die resterende meststoffen opslorpen, kan een oplossing zijn.(KS)
Meer informatie: Spreading Dead Zones and Consequences for Marine Ecosystems

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada